

opusdei.org

Beseda: Príchut' prvotného kresťanstva

Beseda je ten moment dňa alebo týždňa, keď ľudia z Opus Dei prežívajú spoločnú príslušnosť k Božiemu ľudu, ktorým je Cirkev, a k tej časti Cirkvi, ktorou je Dielo: pripomína im, že sú súčasťou rodiny a zvyšuje ich túžbu osloviť všetky duše.

24.04.2025

Pred svojím nanebovstúpením sa Ježiš chcel ešte raz stretnúť s apoštolmi na akési rozlúčenie. Jeho zjavenie ich však prekvapilo, pretože práve „boli pri stole“. Pán využil tieto posledné chvíle so svojimi učeníkmi, aby im predstavil životný program, ktorý ich od tej chvíle čakal: „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium“ (Mk 16,15). Keď si tento úryvok čítal svätý Josemaría, mal chuť zavolať: „To je beseda!“ Nebolo to prvýkrát, čo evanjelista spomína podobné stretnutie. Pred rozmnožením chlebov Pán povedal dvanástim: „Podte vy sami do ústrania na osamelé miesto a trochu si odpočiňte“ (Mk 6,31). „Tieto rozhovory – dodával zakladateľ Opus Dei – vzkrieseného Krista s učeníkmi sú tiež evanjeliom besedy; až doteraz som to nevidel v tomto svetle.“^[1]

Pristupovať k srdcu

Svätý Josemaría, keď si spomínal na chvíle, keď sa Ježiš dôverne stretával s apoštolmi a trávil s nimi čas, hovoril, že zvyklosť držať besedy má „príchuť prvotného kresťanstva“^[2]. Už od prvých rokov akadémie DYA zohrávala táto zvyklosť kľúčovú úlohu v rodinnom živote centra. Don Álvaro vo svojom komentári k Inštrukcii z 31. 5. 1936 poznamenával, že svätý Josemaría práve v týchto chvíľach odovzdával prvým členom ducha Diela: bola to príležitosť pozerať sa na veci s nadprirodzeným zmyslom a oživovať apoštolský zápal, aj keď sa hovorilo len o banálnych či vtipných veciach^[3].

Kresťan je súčasťou Božieho ľudu a svojím spôsobom zakladá svoju identitu na tejto skutočnosti. Úsilie o svätosť nie je niečo osamelé – Pán počíta so vzťahmi, ktoré si v živote vytvárame. „Bolo Božou vôľou posvätiť a spasíť ľudí nie jednotlivo,

bez vzájomného spojenia, ale vytvorením ľudu, ktorý by ho pravdivo vyznával a sväto mu slúžil“^[4].

Beseda je chvíľa, v ktorej môžeme prežívať spoločnú príslušnosť k Božiemu ľudu – Cirkvi – a k tej jej časti, ktorou je Dielo. Preto to nie je len stretnutie: je to nevyhnutnosť rodinného života, moment, keď môžeme prijímať svojich bratov a rozvíjať svoje schopnosti, aby sme sa dostali k srdcu každého z nich. Je to preto aj prostriedok formácie, kde sa učíme o spôsobe bytia druhých, chápeme odlišné pohľady na život a obohacujeme svoj vnútorný svet. Užitočné prežívanie prítomnosti druhých živí naše vzťahy, aby sme každému dokázali prejaviť svoju lásku: „Získavať si prívetivosť, radosť, trpezlivosť, optimizmus, jemnosť a všetky čnosti, ktoré robia spolunažívanie príjemným, je

dôležité na to, aby sa ľudia mohli cítiť prijatí a byť šťastní“^[5].

Ale toto sa nedá považovať za samozrejmosť ani za výsledok zotrvačnosti či faktu, že žijeme pod jednou strechou. Chcieť vybudovať domov, ktorého sa všetci cítia byť súčasťou, znamená živiť rodinný život neustálou tvorivosťou, bez preddefinovaných vzorcov. A práve počas besedy, ako aj v iných momentoch zdieľaného času s ľuďmi z Centra, môžeme tento ideál uskutočňovať.

Strata času

Zdieľať spoločné chvíle je podstatné v živote každej rodiny. Chvíle besedy nám pomáhajú nadväzovať vzťahy s ľuďmi, s ktorými spolu žijeme. „Keby ste nemali besedu, (...) neboli by ste medzi sebou spojení, žili by ste ako cudzinci“^[6]. Je pravda, že niekedy sa na nej nedá vždy zúčastniť, alebo len raz za týždeň, pri formácii či na pár

dňoch spoločného života; ale v každom prípade, keď sme tam, vždy ju môžeme premeniť na príležitosť kultivovať to bratstvo, ktorá nás vedie vystúpiť zo seba samých a zaujímať sa o svojich bratov.

Pripomína nám, uprostred každodenných povinností, že sme súčasťou nadprirodzenej rodiny.

Z utilitaristického pohľadu by sme si mohli myslieť, že beseda je stratou času, pretože nerobíme nič, čo by sa dalo vyjadriť v pojmoch produktivity alebo efektivity. Ale práve ten čas, ktorý strávime s týmito ľuďmi, nám potom prináša radosť a túžbu osloviť všetky duše. „Ak vložíte do toho lásku, každý z našich domov sa stane domovom, aký si prajem pre svoje deti. Vaši bratia budú mať svätý hlad vracať sa domov po pracovnom dni; a budú mať aj chuť vyraziť do ulíc – oddýchnutí, pokojní – do vojny mieru a lásky, ktorú od nás Pán žiada“^[7].

Skutočne, výzvou je dosiahnuť, aby sa intenzívny profesionálny a apoštolský život upevnil v teple domova. Ideál, o ktorý sa usiluje každá rodina: aby sa práca rodičov rozvíjala v harmónii so starostlivosťou o druhého manžela a deti. Preto sa snažíme tieto dve skutočnosti zosúladiť tak, aby sa navzájom obohacovali: pracovať s vedomím, že živíme rodinu, a tešiť sa z vytvárania domova, aby sme mohli lepšie pracovať. V oboch prípadoch vytvárame obývateľnejší svet pre Božie deti.

Každý svojím spôsobom

Našu osobnú históriu vo veľkej miere formuje domov, v ktorom sme vyrástli. Rovnako si my kresťania uvedomujeme, že sme súčasťou Božej rodiny. Pápež František označil samotnú Cirkev ako „domov medzi domovmi“^[8]. V Opus Dei sme povolání vytvárať tiež domov,

založený na dvoch skutočnostiach, ktoré nás spájajú: sme Božie deti v Cirkvi a boli sme ním povolaní do jeho Diela. A tento domov je rovnako povolaný formovať aj našu vlastnú osobnú históriu.

Každá rodina má niečo, čo ju robí jedinečnou. No môžeme zároveň povedať, že nie všetci jej členovia zohrávajú rovnakú úlohu. Otec a matka pôsobia ako hlavy rodiny rozličnými, ale dopĺňajúcimi sa štýlmi. A deti, v závislosti od svojej povahy a veku, tiež svojím spôsobom prispievajú k vytváraniu tejto domácej atmosféry.

Niečo podobné sa deje v rodinnom živote centier, a konkrétnejšie počas besedy. Niektorí sú prirodzene naklonení rozprávať a podrobne opisovať niečo, čo sa im nedávno prihodilo. Iní, naopak, radšej zostanú v úzadí, aby mohli pozornejšie počúvať, čo hovoria ostatní. A

niektorí zas uprednostnia klásť otázky o záujmoch druhých. Všetci napokon svojím spôsobom prispievajú k udržiavaniu tepla domova počas každej besedy.

„Nežiadaj, aby boli ostatní tvojím obrazom a podobou, ale aby boli obrazom a podobou Boha, podľa osobných okolností každého. Tak ako v tej zbierke somárikov, ktorú mi poslali moje dcéry a synovia z celého sveta: sú tam zo slamy, sú zo zlata, sú zo striebra; niektoré sú s diamantmi, iné so smaragdmi, niektoré zo železa, sú... zo všeličoho; naozaj zo všeličoho. Chápem, že sú také rôznorodé: všetky sú veľmi milé“^[9].

Ide o poslanie, do ktorého každý vnáša nenahraditeľný príspevok. Boh počíta s našimi darmi, aby sme robili druhých šťastnými. Dalo by sa povedať, že neexistuje vzorový domov, ale každý by mal byť jedinečnou mozaikou, tvorenou darmi, ktoré sa dávajú do služby tým,

čo nás obklopujú. Napokon, je to logika Svätej rodiny: „V Betleheme si nikto nič nenecháva pre seba. Tam nepočuť hovoriť o mojej cti, ani o mojom čase, ani o mojej práci, ani o mojich názoroch, ani o mojich záľubách, ani o mojich peniazoch. Tam sa všetko vkladá do služby veľkolepej Božej hry s ľudstvom, ktorou je vykúpenie“^[10].

Práve preto, že každý má svoj osobný prínos, je prirodzené, že v domove existujú rôzne spôsoby myslenia a konania. Je to súčasť samotného života: neexistuje žiadna spoločenská realita, kde by všetci členovia boli rovnakí. Podobne sa dá povedať, že neexistuje žiadne centrum, kde by všetci mali rovnakú povahu a rovnaké záľuby. Ale tieto rozdiely nebránia budovať domov – skôr naopak. Vedú nás k tomu, aby sme mali radi druhých nielen z ľudských dôvodov, ale preto, že sú bratmi, Božími deťmi v Diele. Takto

napodobňujeme bezpodmienečný spôsob lásky Krista, ktorý sa neuzatvára len pre úzky okruh osôb, ale pre všetkých, ktorých nám postavil do cesty.

Vychutnávať si chvíle

Budovať domov nie je vždy otázkou trávenia väčšieho množstva času doma alebo uskutočňovania mimoriadnych plánov – spočíva skôr vo vážení si tých okamihov, ktoré nám každodenný život ponúka s ľuďmi okolo nás. Beseda je jedným z týchto momentov, ale nie jediným. Aj duchovné normy, spoločné jedlá, chvíle športu či zverené úlohy sú príležitosťami na kvalitne strávený čas s ostatnými: pomáhajú nám lepšie ich spoznať a učiť sa od každého z nich. Podobne, aj keď človek nebýva v centre, má možnosť často prežívať niektoré z týchto chvíľ. A práve v týchto každodenných situáciách pestujeme svoje vzťahy s

ľuďmi okolo seba a prejavujeme im svoju náklonnosť.

Vychutnávať si tieto chvíle nám tiež umožňuje oddýchnuť si a určitým spôsobom sa odpútať od každodenného zhonu. Jedna modlitba pripisovaná svätému Tomášovi Morovi znie takto: „Daj mi, Pane, zmysel pre humor. Daj mi milosť chápať vtip. Nech mám radosť zo života a nech dokážem druhých potešiť“^[11]. Práve keď vkladáme nadšenie do týchto skutočností, objavujeme tie malé dávky radosti, ktoré sa nám denne ponúkajú. A tento odpočinok, ktorý prichádza po kvapkách, nám pomáha viac ako nárazový lejak po mnohých dňoch sucha.

V týchto chvíľach prestávky môžeme nájsť oporu v bratovi, ktorý nás poteší, posilní, povzbudí... A aj naopak: môžeme byť útechou pre toho, kto sa cíti unavený. Je to ten istý

postoj, aký mal Ježiš, keď pri stretnutí s niekým sklesnutým sa mu snažil vrátiť nádej: „Dúfaj, synu“ (Mt 9,2), „veľká je tvoja viera!“ (Mt 15,28), „vstaň!“ (Mk 5,41), „choď v pokoji“ (Lk 7,50), „nebojte sa“ (Mt 14,27). Je to jazyk, ktorý je každá rodina povolaná naučiť sa.

[1] Slová sv. Josemaríu citované v *Instrucción*, č. 142, 31-V-1936.

[2] Sv. Josemaría, Poznámky z besedy, 16-VI-1974.

[3] Porov. *Instrucción* 31-V-1936, č. 142.

[4] *Lumen gentium*, č. 9.

[5] Mons. Fernando Ocáriz, Pastoračný list, 1-XI-2019, č. 10.

[6] Sv. Josemaría, Poznámky z besedy, 19-XII-1967.

[7] *Instrucción 31-V-1936*, č. 114.

[8] František, Rozhovor, 6-V-2019.

[9] Sv. Josemaría, Poznámky z besedy, 4-V-1968.

[10] Sv. Josemaría, List zo dňa 14-II-1974, č. 2.

[11] Modlitba dobrej nálady od sv. Tomáša Mora.

José María Álvarez de Toledo